

Nordland fylkeskommunes handlingsprogram 2023

Kilder til livskvalitet

Regional folkehelseplan Nordland 2018–2025



Innledning

Handlingsprogrammet er Nordland fylkeskommunes oppfølging av [Kilder til livskvalitet – regional folkehelseplan 2018–2025](#). Det fylkeskommunale handlingsprogrammet vedtas og rulleres årlig av Nordland fylkesting.

Kilder til livskvalitet søker å beskrive det brede folkehelsearbeidet som går på tvers av sektorer og som er nødvendig for å skape et sosialt bærekraftig samfunn i tråd med FN's bærekraftsmål. I alle sektorer er det faktorer som påvirker folks helse. Innbyggerne i Nordland skal ha like forutsetninger for å oppnå et godt liv uansett hvor de bor. Befolkningens helse og livskvalitet og en rettferdig fordeling er avgjørende for bærekraften i et samfunn. Sosial bærekraft handler om gode levekår, reduksjon av sosiale forskjeller, fattigdomsbekjempelse, integrering, tilgjengelige og gode tjenester, og trygge og trivelige nærmiljøer.

Handlingsprogrammet beskriver ikke det som regnes som ordinær drift. I ordinær drift inngår bl.a. rådgivning og oppfølging av kommunenes folkehelsearbeid, drift av pågående store satsinger som helsefremmende barnehager, grunnskoler og videregående skoler, veiledning og saksbehandling av fylkeskommunale tilskuddsordninger og statlige ordninger forvaltet av fylkeskommunen.

I handlingsprogrammet for 2023 er det søkt om å utvikle og følge opp sektorovergrepene og overordnede tiltak. Handlingsprogrammet skal bidra til å nå utviklingsmål 1 i [Et bærekraftig Nordland – Planstrategi for samarbeid og grønn omstilling 2021–2024](#): *Attraktive og inkluderende samfunn med gode kultur, service- og tjenestetilbud for alle*. Handlingsprogrammet har tiltak som støtter opp om vedtatte strategier, som for eksempel [Ung inkludering – Divna. Aktan. – Alle. Sammen](#).

Fylkeskommunen skal være en pådriver for å etablere inkluderende og attraktive møteplasser, styrke relasjoner mellom mennesker og ha tiltak som styrker barn og unges psykiske helse og stedstilhørighet.

Flere av strategiene i *Kilder til livskvalitet* er ikke beskrevet i handlingsprogrammet for 2023, disse regnes enten som ordinær drift, utgått eller ikke prioritert.

1. Forankring av folkehelsearbeidet

Mål: Folkehelsearbeidet i Nordland skal drives langsiktig, målrettet og helhetlig gjennom god politisk, administrativ, planmessig og økonomisk forankring.

Strategi 1.1 Styrke politisk og administrativ forankring av folkehelsearbeidet.

1.1.1	Inngå partnerskapsavtale – «Gode lokalsamfunn for alle»	Kommunene	Folkehelse og lokal samfunnsutvikling
1.1.2	Inngå samarbeidsavtaler om helsefremmende og forebyggende tannhelsearbeid med kommunene	Kommunene	Tannhelse

Strategi 1.2 Bygge kapasitet og kompetanse i folkehelsearbeidet.

1.2.1	Konferanse for plan og samfunnsutvikling 2023	Kommunene, Statsforvalteren Nordland	Avdeling for samfunnsutvikling
1.2.2	Konferanse for kommunale kontaktpersoner til partnerskapsavtale «Gode lokalsamfunn for alle»	Kommunene	Folkehelse og lokal samfunnsutvikling

Strategi 1.6 Styrke kunnskapsgrunnlaget for folkehelsearbeidet gjennom undersøkelser og evalueringer.

	Tiltak	Samarbeidspartnere	Ansvar
1.6.1	Styrke kunnskapsgrunnlaget om frivilligheten i Nordland	Frivillighet Norge	Folkehelse og lokal samfunnsutvikling
1.6.2	Oppdatere oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer (folkehelseoversikten) for Nordland		Folkehelse og lokal samfunnsutvikling

2. Samarbeid

Mål: Folkehelsearbeidet i Nordland skal forankres og utvikles gjennom bredt og forpliktende samarbeid mellom offentlige, frivillige og private aktører.

Strategi 2.1 Etablere og videreutvikle et forpliktende samarbeid om folkehelsearbeidet mellom ulike etater, sektorer og forvaltningsnivå.

2.1.1	Utvikle digitalt verktøy «Det Gode Liv» samskaping og bærekraftig utvikling	Kommunene	Folkehelse og lokal samfunnsutvikling
2.1.2	Prøve ut metode for samskaping i kommunene	Kommunene	Avdeling for samfunnsutvikling
2.1.3	Prøve ut metode for samskaping i fylkeskommunen		Avdeling for samfunnsutvikling
2.1.4	Revidere avtaler med friluftsrådene og frivillige organisasjoner	Avtalepartene	Folkehelse og lokal samfunnsutvikling
2.1.5	Etablere nettverk av kommunale kontakter i frivillighetsarbeidet	Kommunene	Folkehelse og lokal samfunnsutvikling
2.1.6	Følge opp handlingsprogrammet til Ung Inkludering		Gjennomføringsteamet og Avdeling for samfunnsutvikling
2.1.7	Revidere samarbeidsavtale med MIND-senteret	Bodø kommune	Transport og Infrastruktur

Strategi 2.2 Videreutvikle Folkehelsealliansen Nordland som en sterk og tydelig aktør i det regionale folkehelsearbeidet.

	Tiltak	Samarbeidspartnere	Ansvar
2.2.1	Revitalisere Folkehelsealliansen Nordland	Folkehelsealliansen Nordland	Folkehelse og lokal samfunnsutvikling

Strategi 2.3 Delta i nasjonale og internasjonale nettverk, samarbeidsfora og allianser for folkehelsearbeidet.

	Tiltak	Samarbeidspartnere	Ansvar
2.3.1	Gjennomføre EØS-prosjekt med KS og Polen innen lokal samfunnsutvikling	KS, Vefsn kommune, Bodø kommune, polske kommuner	Internasjonalt kontor
2.3.2	EU søknad: Grenseløs ferdsel, del av prosjekt Nordlandsruta	Salten friluftsråd, Norrbottens län, Svenska turistforeningen	Folkehelse og lokal samfunnsutvikling
2.3.3	Spre erfaringer med praktiske tiltak for forebygging av selvmord og oppfølging av etterlatte på nasjonale arenaer	Mental Helse, LEVE Norge, Vivat selvmordsforebygging	Folkehelse og lokal samfunnsutvikling

Strategi 2.4 Styrke samarbeid mellom praksisfeltet, forskning og høyere utdanning.

	Tiltak	Samarbeidspartnere	Ansvar
2.4.1	Delta i referansegruppe for forskningsprosjektet RAUS – reduksjon av utfordrende skolefravær	Rana kommune, Nord universitet, Nordlandsforskning, Statsforvalteren, Polarsirkelen vgs	Folkehelse og lokal samfunnsutvikling
2.4.2	Prosjektledelse «Kompetanseutvikling i psykisk helse i vgs»	Nordlandssykehuset, Udir, de videregående skolene, kommunene	Utdanning og kompetanse, Folkehelse og lokal samfunnsutvikling
2.4.3	Prosjekteier Stimulab-prosjektet «Ny i Nordland»	Nord universitet, kommunene	Avdeling for samfunnsutvikling, Utdanning og kompetanse

3. Bo- og nærmiljø

Mål: Alle innbyggere i Nordland skal ha trygge, attraktive og helsefremmende bo- og nærmiljø.

Strategi 3.1 Videreutvikle sosiale møteplasser, varierte fellesarenaer og kultur- og fritidstilbud som er tilpasset ulike kulturer, funksjonsnivå og generasjoners behov.

	Tiltak	Samarbeidspartnere	Ansvar
3.1.2	Være pådriver for bruk av kommunale skoler og bygg som nærmiljøarenaer	Kommunene	Folkehelse og lokal samfunnsutvikling

Strategi 3.2 Tilrettelegge for bostednære friluftsområder, parker og grønnstruktur.

3.2.1	Webinar om statlig sikring og omdisponering av sikrede områder	Kommunene, regionale friluftsråd, Miljødirektoratet, Troms og Finnmark fylkeskommune	Folkehelse og lokal samfunnsutvikling
3.2.2	Teamsmøter om friluftsliv for økt erfaringsdeling mellom friluftsrådene	Friluftsrådene	Folkehelse og lokal samfunnsutvikling

Strategi 3.4 Fremme utvikling av anlegg for idrett og fysisk aktivitet, herunder friluftsliv i bo- og nærmiljø.

	Tiltak	Samarbeidspartnere	Ansvar
3.4.1	Avholde informasjonsmøter om spillemiddelordningen med kommunene og frivillige organisasjoner	Nordland Idrettskrets, kommunene	Folkehelse og lokal samfunnsutvikling
3.4.2	Avholde erfaringsseminar om utvikling og bygging av idretts- og friluftslivsanlegg	Regionale friluftsråd, kommunene, Nordland idrettskrets	Folkehelse og lokal samfunnsutvikling

4. Et inkluderende og likeverdig samfunn

Mål: Nordland skal være et inkluderende og likeverdig fylke hvor alle innbyggere kan medvirke og delta på like vilkår.

Strategi 4.2 Styrke frivillig sektor som arena for deltakelse.

4.2.1	Kompetansehevende kurs til frivillig sektor	Frivillig sektor	Folkehelse og lokal samfunnsutvikling
4.2.2	Frivillighetsforum 2023	Frivillig sektor, kommunene	Folkehelse og lokal samfunnsutvikling
4.2.3	Stimulere til at flere kommuner utarbeider frivillighetspolitikk	Kommunene	Folkehelse og lokal samfunnsutvikling

Strategi 4.3 Videreutvikle mangfoldige aktivitets- og kulturtilbud.

	Tiltak	Samarbeidspartnere	Ansvar
4.3.1	Utarbeide prosjekt «On demand tilbud» - bestilling av transport	Kommunene, helseforetak, taxinæringen	Transport og infrastruktur – Mobilitet

Strategi 4.4 Øke den flerkulturelle kompetansen i barnehager, skoler og helsevesenet.

	Tiltak	Samarbeidspartnere	Ansvar
4.4.1	Oppfølging av handlingsplanen til Kompetanseløftet		Utdanning og kompetanse

Strategi 4.5 Bidra til åpenhet og kommunikasjon om viktige tema som for eksempel psykisk helse, vold, seksuelle overgrep, trakassering og mobbing.

	Tiltak	Samarbeidspartnere	Ansvar
4.5.1	Evaluerer og vurderer spredning av samarbeidsmodell mellom lokale kriseteam og LEVE for etterlatte etter selvmord	LEVE Nordland, Kriseteamet i Bodø, RVTS	Folkehelse og lokal samfunnsutvikling
4.5.2	Innspillsmøter for oppfølging av Nullvisjon selvmord	Relevante aktører, kommunene	Folkehelse og lokal samfunnsutvikling
4.5.3	Utdanne kommunale kursledere i selvmordsforebyggende arbeid	Kommunene, VIVAT selvmordsforebygging	Folkehelse og lokal samfunnsutvikling
4.5.4	Utarbeide og prøve ut modell for oppfølging av medelever ved selvmord i videregående skole	Videregående skole, LEVE Nordland, Kriseteamet i Bodø	Folkehelse og lokal samfunnsutvikling Utdanning og kompetanse
4.5.5	Legge til rette for at kurset «Æ E MÆ» skal kunne gjennomføres på alle videregående skoler i Nordland		Utdanning og kompetanse

5. Barn og ungdom

Mål: Barn og ungdom er rustet til å mestre livets utfordringer.

Strategi 5.1 Videreutvikle barnehage, grunnskole og videregående skole som helsefremmende arenaer.

5.1.1	Følge opp vedtak i Ung Inkludering	Kommunene, frivillig sektor, Statsforvalteren i Nordland, med flere	Fylkesrådsleders kontor
5.1.2	Arbeide for at lokale lag og foreninger synliggjøres i oppstartsuken i videregående skoler	Videregående skoler	Utdanning og kompetanse, Folkehelse og lokal samfunnsutvikling
5.1.3	Styrke trafikanrettet holdningsskapende trafikksikkerhetsarbeidet gjennom tilskuddsordninger. Oppfølging av Regional transportplan	NFTU	Transport og Infrastruktur
5.1.4	Utarbeide overordnet plan og lokale planer for forebygging av rus i videregående skoler i Nordland	KoRus Nord Videregående skoler	Utdanning og kompetanse, Folkehelse og lokal samfunnsutvikling

Strategi 5.2 Arbeide for at flere barnehager, skoler og kommuner blir trafikksikre.

5.2.1	Formidle hjertesoner (trafikksikre områder i en sone rundt skolen) til skolene i Nordland	Kommunene, Trygg Trafikk	Folkehelse og lokal samfunnsutvikling
5.2.2	Utarbeide trafikksikkerhetsopp-læring for lærlinger i opplæringsbedriftene	Trygg Trafikk, MIND-senteret	Transport og Infrastruktur
5.2.3	Gjøre kjent for barnehage og skoler det pedagogiske materiale som er tilgjengelig hos Trygg trafikk	Trygg Trafikk	Transport og Infrastruktur

6. Voksenlivet

Mål: Alle voksne i Nordland skal føle at de bidrar i samfunnet, utnytter sitt potensial, videreutvikler sine ressurser og opplever mestring.

Strategi 6.2 Videreutvikle et utdanningssystem som er tilpasset arbeidslivet.

	Tiltak	Samarbeidspartnere	Ansvar
6.2.1	Følge opp læreplassgaranti for kvalifiserte søkere	Næringslivet (NHO Nordland)	Utdanning og kompetanse
6.2.2	Oppfølging av Samfunnskontrakten	Næringslivet (NHO Nordland)	Utdanning og kompetanse
6.2.3	Styrket fokus på formidling og oppfølging av lærlingene gjennom elev- og lærlingetjenesten		Utdanning og kompetanse

Strategi 6.4 Videreutvikle kultur-, fritids- og aktivitetstilbud tilpasset voksnes behov.

	Tiltak	Samarbeidspartnere	Ansvar
6.4.1	Regionale frivillighetskonferanser 2022	Kommunene, frivillig sektor, Frivillighet Norge	Folkehelse og lokal samfunnsutvikling

7. Alderdom

Mål: Alle eldre skal ha mulighet til å ta i bruk sine ressurser, delta i samfunnet, føle trygghet og ha god trivsel.

Strategi 7.1 Tilrettelegge for økt samfunnsengasjement og deltakelse.

	Tiltak	Samarbeidspartnere	Ansvar
7.1.1	Samarbeidsavtale om oppfølging av «Leve hele livet»	Statsforvalteren i Nordland	Folkehelse og lokal samfunnsutvikling
7.1.2	Nordland som demensvennlig samfunn	Statsforvalteren, Kløveråsen kompetansetjeneste, Nasjonalforeningen for folkehelse	Folkehelse og lokal samfunnsutvikling

Strategi 7.2 Videreutvikle kvalitetssikrede lokale aktivitetstilbud for eldre.

	Tiltak	Samarbeidspartnere	Ansvar
7.2.1	Utdanne regionale kursledere i selvmordsforebyggende arbeid	Kommunene, VIVAT	Folkehelse og lokal samfunnsutvikling

Strategi 7.3 Videreutvikle et tilpasset transporttilbud for eldre.

	Tiltak	Samarbeidspartnere	Ansvar
7.3.1	Sikre at Eldres behov blir vurdert i transportløsninger og tilbud	Eldrerådet i Nordland	Transport og infrastruktur – Mobilitet

Nordland fylkeskommune
Prinsens gate 100, 8048 Bodø
Postboks 1485, 8048 Bodø

post@nfk.no
www.nfk.no

